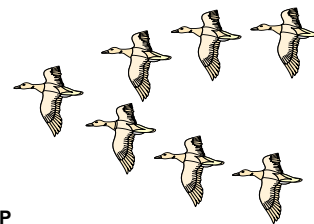

In vogelvlucht

MEDEDELINGENBLAD VAN DE VOGELWERKGROEP VAN HET HOEKSCHEWAARDS LANDSCHAP

Nummer 4, maart 2001

Ten geleide

Voor nummer 3 van dit blad hadden wij zoveel kopij ontvangen dat we voor deze uitgave maar een magere oogst verwachtten. Hoe slecht ken ik de vogelaars in de Hoeksche Waard !

Niet alleen Gerard Ouweneel, die zijn pas verworven vrije tijd zeer productief lijkt te besteden en ons weer met vele nieuwtjes en ontboezemingen verrast, maar ook Bart Huijzers die een paar bijdragen heeft geleverd evenals vader Gert, die onze kennis van Brandganzen wat opvijzelt (voorzien van afbeeldingen in kleur!), hebben voor leuke bijdragen gezorgd.

Verder in deze editie verslagen van de trekvogel-tellingen op De Staart te Oud-Beijerland door afdeling West, betreffende bijzondere vogelsoorten door Martin Benard en het plaatsen van nestkasten door Martin Mollet. Over de roofvogeltelling in januari jl. berichten Arie van der Linden en Janus Verkerk.

Natuurlijk ontbreekt ook het verslag van de algemene ledenvergadering van de vogelwerkgroep van 26 oktober 2000 niet, opgesteld door Remco Veelenturf.

Alle auteurs weer hartelijk dank !

Joke Boerlage
Piet Bronder.

ZELDZAME SEUTER IN 'S GRAVENDEEL

Onze vogelwerkgroep is opgenomen in de vaart der volken. Want na maanden voorbereiding, waarbij Arie en Leen wel eens moe zullen zijn geworden van de vraag 'hoe is het nu met jullie pieper?', hebben de 's Gravendeelse broers sinds 3 februari hun semafoon op zak. Aan een ballotageprobleem kan die lange wachttijd niet hebben gelegen. Want sinds de broers najaar 1999 op Texel de gehele DBA-menigte op het spoor hebben gezet van de daar door hen ontdekte Bonte Tapuit, is hun naam bij de piepers distribuerende Dutch Birding Organization gevestigd. Welnu, aan de uitrusting waarmee het 's Gravendeelse broederduo op sjouw gaat, is nu ook de pieper toegevoegd. Met enige spanning kunnen we afwachten, hoe dat nu verder zal gaan. Zal de Hoeksche Waard van nu af aan worden overstroomd door DBA-crowds, omdat Arie en Leen een door hen in het Oude Land van Strijen ontdekte rara avis via hun GSM (want die behoort ook tot de 'pieper'- uitrusting) aan de nationale 'piepergroep' doorgaven? Of zullen wij ze nooit meer in de Hoeksche Waard tegenkomen omdat op voorspraak van hun semafoon, ze door het land snellen, op weg naar een ornithologische delicatesserie bij Delfzijl, Maastricht of Texel? Wie weet! Naar één kwestie ben ik bijzonder nieuwsgierig.... wie zal het apparaat gaan beheren. Want het zal weinigen zijn ontgaan dat sinds enige tijd Arie op wekdagen dagelijks in het veld is. Zonder Leen, die nog aan de arbeid is. Stel nu dat Arie die door hem ontdekte zeldzaamheid annonceert en heel Nederland komt toesnellen, terwijl Leen van niets weet. Dat leidt tot gekrakeel in 's Gravendeel. De oplossing: twee piepers, voor ieder één!

Maar goed, mijn voorstel is om van meet af aan de pieper van de Van der Lindens aan te duiden met 'jullie seuter'. Want een pieper is een aardappel en een aardappel is in het 's Gravendeels een 'seuter'. Daar is geen speld tussen te krijgen. Dat gaat dan zo: 'Arie, Leen, jullie seuter gaat. Kijk eens gauw wat er gezien is !' Arie en Leen, veel succes met jullie seuter en wij hopen allemaal eens een

lekker ornithologisch seutertje van jullie te kunnen mee-eten. En ook dat jullie de Hoeksche Waard een beetje trouw zullen blijven.

GLO

MOEDWILLIGE VERSTORING VAN GANZEN DOOR SPORTVLIEGTUIGEN ?

Nadat op zaterdag 16 december 2000 reeds het vermoeden rees dat een boven het Oude Land van Strijen cirkelend sportvliegtuigje, daar bewust met zijn activiteiten in de weer was om ganzen te verstoren, kon daarover woensdag 20 december geen twijfel bestaan. Op die dag concentreerden zich veel ganzen aan de westzijde van het Oude Land, in een strook langs de Oudendijk, tussen Molenweg en Bovenweg. Toen ik om circa 14.30 uur vanaf de oostkant, via de Molenweg, in het Oude Land arriveerde, kwam er vanuit noordwestelijke richting een vliegtuigje aan dat naar beneden dook en laag, op minder dan 100 meter hoogte, over aanzienlijke afstand over de ganzen vloog. De piloot trok daarna op, maakte een draai, en herhaalde de manoeuvre. Over de gehele polder raakten de ganzen in paniek, waarbij een groot deel het Oude Land verliet, richting Polder Groot Cromstrijen. Ook al omdat het vliegtuigje zo laag vloog en aan de andere kant van de polder, slaagde ik er niet in het registratienummer af te lezen. Van het toestel van 16 december (een ander type), was dat wel gelukt.

Om na te gaan of de ervaringen van het Oude Land op zichzelf staande incidenten waren geweest, zette ik deze op het EBNLL-netwerk (een soort vogelaars chatbox) met het verzoek identieke gebeurtenissen via dat netwerk bekend te maken. Welnu, dat maakte heel wat los, waarbij naar voren kwam dat het Oude Land-incident geenszins op zichzelf stond. Natuurlijk bestaat vooralsnog geen reden er vanuit te gaan dat, nu de jacht op ganzen is gesloten, een hetze tegen ganzen ontketend wordt, waarbij men zich bedient van vliegtuigjes om de ganzen te verstoren. Indien dit wel zo zou zijn, is de methode naïef en kortzichtig, omdat de ganzen alleen maar worden verjaagd naar een ander perceel. Maar dat bepaalde anti-gevoelens bezig zijn te ontluiken, moge blijken uit een in januari in het Hoeksche Waardse huis-aan-huisje 'Het Kompas' verschenen artikel getiteld 'Ganzen duperen veel Hoeksche Waardse agrariërs'. In ieder geval is het zaak de komende jaren in en buiten de Hoeksche Waard ten aanzien van ganzen de gang van zaken nauwkeurig te volgen, waarbij het overigens niet de bedoeling is om tot een heksenjagerij jegens agrariërs te komen. Maar mocht er een probleem zijn of ontstaan, dan is het wel zaak om correcte informatie te kunnen raadplegen en aan de hand daarvan tot een beleid te komen. Elders in dit nummer van 'Vogelvlucht' houdt auteur een pleidooi de resultaten van de onder andere voor onze streek door de provincie Zuid-Holland georganiseerde halfmaandelijke vogeltellingen, in ieder geval óók binnen onze streek te houden, als basis voor een jaarlijks 'Ganzenverslag Hoeksche Waard'. Aan zo'n verslag zouden dan ook incidenten als van 20 december en terreingebruik door ganzen kunnen worden gekoppeld.

Tot slot, auteur verneemt graag alle incidenten als van 20 december jl., inclusief registratienummers van betrokken toestellen. In een volgend nummer van 'Vogelvlucht' zal te lezen staan wat terzake in dit land al dan niet voor de luchtvaart wettelijk is geregeld. In dat verband was er al contact met de Luchtvaartpolitie op Zestienhoven (telefoon 010-4374566), die auteur voorzag van de nodige informatie en die ook liet weten bijzonder te zijn geïnteresseerd in wat er zich zo afspeelt. Het feit dat in de maanden december-januari de ganzen in het Oude Land ongewoon ril leken, veel schuwer dan in een jachtloze situatie mag worden verwacht, en dat in januari het Oude Land van Strijen zelfs ruim een week geen ganzen herbergde (de Korendijksche Slikken trouwens idem dito), kan een aanwijzing geven dat niet alleen op 20 december de vogels door gebruik van een vliegtuigje uit het gebied werden verdreven maar dat ze, als gevolg van herhaling, uiteindelijk het gebied de rug toekeerden.

GLO

VOGELEN IN DE SCHOOLVAKANTIE.

De Korendijksche Slikken is een mooi landschap om te vogelen. Aan het einde van de zomervakantie ging ik regelmatig alleen vogelen op de Korendijksche Slikken en kwam dan regelmatig leuke soorten, maar ook bekende mensen tegen.

Op weg naar de Slikken is het ook al leuk, want dan ga je langs het Sandeese Bos. Daar heb je Ransuilen, Grote Bonte Specht, Spotvogel, enzovoort. Als je op de Slikken gaat lopen moet je bij de Pit al goed opletten. Net aan het begin van het wandelpad vliegt soms een Roerdomp of Purperreiger op, of vliegen er allerlei kleine vogeltjes zoals Rietgors en Kleine Karekiet. Aan het eind van het

wandelpad kom je bij een kijkhut en kijk je over een brede kreek, waar allerlei eenden en een enkele Aalscholver zwemmen. Het is wel aanbevolen om een fototoestel mee te nemen, want als je weer terug gaat en via de Westdijk verder gaat kun je al aardig wat ganzen tegenkomen. Die zijn vanaf de hoek van de Westdijk goed te fotograferen, maar in de winter nog beter. Verderop bij Henk Mayer is een leuke kijkhut waar de lepelaars dichtbij de hut komen en ook goed te fotograferen zijn. Even later vliegt er weer een mannetje Bruine Kiekendief voor de hut. Soms heb je ook nog bijzondere dingen aan vogels, dingen die niet zo vaak ziet, zoals een groepje boerenzwaluwen op een draad die door de ouders worden gevoerd. Dit was allemaal op 28 augustus (2000).

De volgende dag stond ik 's middags op de Westdijk en dacht toen 5 Zwarte Ooievaars te zien, maar ze vlogen boven het Haringvliet en waren alleen met de telescoop te zien. 's Avonds ging mijn vader onmiddellijk doorvragen en zei toen dat het best zou kunnen. Ik moest er in mijn dagboek wel een vraagteken achter zetten. Maar een paar dagen en ook weken later kreeg ik de bevestiging dat er 5 op Tiengemeten waren gezien.

De belangrijkste soorten van deze 2 dagen:

- 1 Roerdomp
- 1 Grote Zilverreiger
- 1 Purperreiger
- 5 Zwarte Ooievaars
- 25 Lepelaars
- 1 Visarend (in de boom van de Slechtvalk)
- 1 Havik
- 1 Boomvalk
- 1 paar Patrijzen
- 1 Smelleken

Bart Huijzers

KUNSTMATIGE EILANDEN OP VENTJAGERSPLAAT EEN SUCCES

Bij menig vogelaar die vanuit de waarnemingshut 'De Visarend' de Ventjagersplaat afspeidt, zal het verlangen opgekomen zijn meer te weten over hetgeen zich afspeelt op de 3 kunstmatige eilandjes die Rijkswaterstaat begin 1999 aanlegde. Welnu, dat is inderdaad de moeite waard. Direct na aanleg, zomer 1999, kwamen op die eilandjes vogels broeden. Op het meest westelijke eiland, het Lebret-eiland (het Rijksinstituut voor Kust en Zee duidt de eilanden aan met namen van liederen die zich in het verleden met de vogels van de Ventjagersplaat hebben beziggehouden) broedden 10 paar Dwergsterns, ook Kluten en 3 paar Strandplevieren. Er waren ook alarmerende Kleine Plevieren. Op het Zwarts-eiland, het meest zuidelijke, liepen begin-juni 1999 ook Kluten met jongen rond. Het oostelijke eiland kreeg de aanduiding Ouweneel-eiland. Daar werden, afgezien van heel veel klutenlegsels, zomer 1999 17 nesten van Dwergsterns gevonden. De afgelopen zomer was het op dat oostelijke eiland raak. Er broedden toen niet minder dan 92 paar Dwergsterns. Indien men zich realiseert dat volgens SOVON heel Nederland in 1997 515 paar Dwergsterns herbergde, valt daaruit af te leiden dat in 2000 ongeveer 18% van de nationale dwergsternbroedpopulatie op dat eilandje, dus in de Hoeksche Waard (!) broedde.

Grote vraag is natuurlijk of, en zo ja hoe lang, de eilandjes kaal zullen blijven. Uit de verte ziet het er nog goed uit, maar zodra een vegetatiedek ontstaat, kan het rap met het broeden van soorten als Strandplevieren en Dwergsterns zijn gedaan. Hoe dan ook, of het succes voor kostbare soorten kustbroedvogels van de drie eilandjes een rol speelde is niet bekend, maar besloten is op de Ventjagersplaat nog een rijtje eilandjes aan te leggen. De plannen voorzien er in dat dat karwei voorjaar 2001 wordt geklaard. In tegenstelling tot de uit 1999 daterende eilandjes die uit zand zijn opgebouwd, zullen voor de nieuwe klei als materiaal dienen. Deze klei komt van de Westplaat op Overflakkee, waar voor een natuurontwikkelingsproject een ontgroning plaatsvindt. Aannemelijk is dat op deze klei vegetatieontwikkeling zich snel zal ontplooien.

En dan tot slot, Staatsbosbeheer onderzoekt of in het kader van de eilandaanleg, op de Ventjagersplaat tegelijkertijd plaatsing van een kunstnest voor Visarenden kan plaatsvinden. Hulde!

GLO

TAIGARIETGANZEN IN HET OUDE LAND VAN STRIJEN

Najaar 1999 verbleef korte tijd een gezelschapje Taigarietganzen in het Oude Land van Strijen. Auteur zag de vogels voor het eerst op 30 november 1999 op een perceel bietenresten langs de noordzijde van de Waleweg, waar ze zich ophielden samen met een vlucht van 1000+ Kolganzen. Het ging om tenminste 40 exemplaren, die direct opvielen door het grote formaat (ook groter dan Toendrarietganzen, de soort/vorm die wij gewoonlijk in Zuidwest-Nederland zien), lange hals, forse onregelmatig oranje gevlekte snavel en bij verschillende exemplaren een wit getint kransje rond de snavelbasis. Daags tevoren had ik op het bewuste perceel de ganzen ook bekeken, waarbij ik geen (Taiga)rietganzen had gezien. Omdat Taigarietganzen zeker de moeite waard zijn, zowel kwa status als uiterlijk, stond ik de volgende dag, 1 december, weer op de Waleweg. Toen bevonden zich nog maximaal 5 exemplaren op het bewuste perceel. Drie dagen later, op 4 december, vermocht ik ze niet meer te ontdekken. Daarna was er 14 dagen geen gelegenheid voor een bezoek.

Groot was de blijdschap en verwondering toen een jaar later op bijna dezelfde datum weer Taigarietganzen in het Oude Land van Strijen aanwezig bleken. Op 3 december 2000 trof ik ten noorden van de Molenweg, verspreid tussen Kolganzen, zo'n 30 Taigarietganzen aan op gras. De vogels vielen weer in het oog door de reeds vermelde kenmerken. Op 6 december kwamen wij op niet meer dan 15 individuen en tijdens bezoeken nadien slaagde ik er niet meer in Taigarietganzen te vinden.

Met deze Taigarietganzen in de Hoeksche Waard kunnen wij in onze sas zijn.

Normaal verblijven er tijdens het winterhalfjaar slechts enkele honderden in ons land, in winter 1998/99 met maximaal 2386 exemplaren op het Dwingelerveld in Drenthe iets meer. Hun pleisterplaatsen verschillen van die van de Toendrarietganzen. Bij streng winterweer komen er meer Taigarietganzen naar ons land. Zo zaten er na de extreme koudeinval tijdens de eerste januaridagen van 1979 plotseling tientallen exemplaren in de polders rond Maasdam. Niet uit te sluiten valt dat de Taigarietganzen van het Oude Land op weg waren naar Engeland, waar een klein contingent pleegt te overwinteren in Norfolk. Op 17 december 2000 werden daar 70 vogels gezien. Velen beschouwen de Taigarietgans als een aparte soort.

Literatuur:

SOVON Ganzen- en Zwanenwerkgroep 2000. Ganzen- en zwanentellingen in Nederland in 1998/99. SOVON monitoringrapport 2000/03, RIZA-rapport BM99.15, Expertisecentrum LNV coproductie 33, SOVON Vogelonderzoek Nederland, Beek-Ubbergen.

GLO

VERSLAG TREKVOGELTELLINGEN OP DE STAART TE OUD-BEIJERLAND

Inleiding

Op 30 september bezocht ik de trektelpost van afd. noord in de Geertruida Agathapolder. Het was een prima telochtend met leuke resultaten. Vogeltrek blijft toch fascineren. Al op de terugweg stond het plan vast. We zouden niet tot volgend jaar wachten, maar al de volgende week een eigen trektelpost inrichten op De Staart te Oud-Beijerland.

Tot nu toe was ik er nog niet uit, op welke plaats een eventuele trektelpost zou moeten worden gelocaliseerd.

Volgens ons nieuwste en zeer enthousiaste vogelwerkgroep lid Gerard Nelemans lag er een voor ons doel zeer geschikte grondberg, die prima uitzichten biedt naar alle windstreken. Bovendien vloeit nabij deze locatie Het Spui in de Oude Maas en zou er sprake kunnen zijn van gestuwde trek. Dit fenomeen zou nog kunnen worden versterkt door de aanwezigheid van het Berenplaatspaarbekken, aan de overzijde van Het Spui.

We besloten, voor zover dit op deze zeer korte termijn mogelijk was, de 4 zaterdagen van oktober te gaan trektellen. Hiertoe moesten snel vogelwerkgroep leden worden gemobiliseerd. Helaas beschikken nog niet alle leden over e-mail, maar een groot deel al wel. Er werden fluks telformulieren en een summiere handleiding in elkaar gedraaid. Aan vogelwerkgroep noord werd informatie gevraagd; zij zijn immers al langer dan 1 jaar met vogeltrek aan de slag. Nadat deze info ontvangen was, werd

besloten onze telrapportages zo veel mogelijk te standaardiseren. Het zou sowieso leuk zijn, de resultaten onderling te vergelijken. Beide trektelposten liggen zo'n 8 kilometer uit elkaar.

Telmethode

Alle over- (en door-) trekkende vogels binnen een afstand van 100 meter westelijk en oostelijk van de post werden geteld. De trekrichting werd niet genoteerd. Wel werd de slaaptrek van spreeuwen en kokmeeuwen apart genoteerd. De vogels die buiten de straal van 100 meter passeerden, werden wel genoteerd, maar niet in het totaal opgenomen. Van vogels die alleen gehoord werden, werd het aantal geschat.

Niet gedetermineerde soorten werden als zodanig in de lijst opgenomen.

Van het weer werden relevante gegevens genoteerd als: zicht, temperatuur, bewolking in achtsten, zonneschijn, windrichting en windkracht en neerslag.

Alle gegevens werden per kwartier genoteerd. (TABEL 2 + 5) . Doorgaans werd 1/2 uur voor zonsopkomst begonnen en doorgeteld tot 2 uur erna.

Resultaten (TABEL 3)

Vooralsnog zijn we, op grond van deze vier teldagen, niet in staat een betrouwbaar en zinnig beeld van de vogeltrek op De Staart te schetsen. Uit het vergelijken van de telresultaten met die van de afd. noord kunnen daarom dan ook nog geen conclusies worden getrokken.

Diverse factoren beïnvloeden de resultaten:

- 1) Weersomstandigheden (TABEL 1) .Op twee van de vier teldagen was het weer goed, op 7 en op 21 oktober, waarbij op 21 oktober de lucht voornamelijk bewolkt was, hetgeen tot gevolg had dat de vogels vrij laag vlogen. E.e.a. zorgde voor perfecte telomstandigheden. Op 7 oktober was het vrij zonnig; de vogels passeerden vrij hoog, wat de determinatie bemoeilijkte. Op 14 oktober legde dichte mist een deken over het landschap. Het tellen moest daarom bijna uitsluitend op het gehoor plaatsvinden. Op 28 oktober verpestte regen en wind het goede humeur en de telling.
- 2) Kennis en mankracht. Het zal ieder bekend zijn dat trektellen een vak apart is. Ervaring is een pre. Bovendien zijn determinatiewerken voor vliegende vogels schaars. Lang niet alle soorten laten hun (trek-) roepje horen. Solitaire veldleeuweriken roepen b.v. voortdurend, groepen veldleeuweriken trekken veelal zwijgend over. De beste manier om het te leren is het doen overdragen van kennis door ervaren trektellers. Deze waren op onze post niet aanwezig. Ook mankracht draagt ertoe bij dat soorten/aantallen niet aan de aandacht kunnen ontsnappen. Soms heb je ogen in de rug nodig of moeten grote groepen vogels snel worden geteld. Tevens moeten de gegevens ter plaatse worden genoteerd. Daarom is minimaal 4 man geen luxe. Op 14 en 28 oktober werd de post bemand door slechts 1 teller. Op de andere dagen waren drie tot vier tellers aanwezig.

Toch kan de proef als geslaagd worden beschouwd. Alle ervaringen kunnen in volgende jaren van pas komen.

Onderstaand volgen de belangrijkste bevindingen:

Van min of meer gestuwde trek, gezien de locatie nabij Oude Maas, Spui en Berenplaatpaarbakken, is op grond van deze ervaringen nauwelijks sprake.

Met voorsprong kwam 21 oktober uit de bus als beste trekteldag. Van het totaal aantal waargenomen vogels noteerden we 58,3 % op deze dag! Ideale omstandigheden om trek te tellen waren aldus het matige zuidwestelijke (tegen-)windje en de bewolkte maar droge hemel. Ook 7 oktober was het prettig tellen. Maar door de (vrijwel) onbewolkte hemel zaten de vogels wel erg hoog. De mist en regen op de overige dagen gooiden roet in het eten. Toch waren deze dagen niet geheel zonder trek, al bleef het aantal overtrekkende soorten steken op 1/3 tot 1/2 van het aantal soorten op de goede dagen.

Leuke soorten, welke de telpost passeerden, waren o.a. een Grote Gele Kwikstaart op 7 en 21 oktober, 4 Grote Lijsters op 7 en 14 oktober, een Wulp op 7 oktober en groepjes Watersnippen op 7 en 21 oktober.

De aantallen Aalscholver namen naarmate de maand vorderde, in aantal af. Overigens hebben wij de echte trek van deze soort gemist. Losse waarnemingen uit het recente verleden leverden regelmatig

boven de kruising van Spui en Oude Maas groepen van tientallen tot boven de honderd Schollewaars op ! Ook de meeste Graspiepers passeerden voornamelijk in de 1^e helft van oktober. In de 2^e helft van de maand kwam voorzichtig ganzentrek op gang en passeerden veel Spreeuwen en Vinken en verschenen er ook lijsters als Zanglijster en Koperwiek, echter in klein aantal. Kramsvogels werden helemaal niet waargenomen. Eind van de maand was wel duidelijke trek van duiven waar te nemen. In hoeverre de Kokmeeuw tot de trekvogels moet worden gerekend is de vraag en dit geldt voor meer soorten al werd de lijst al danig opgeschoond van de lokale soorten. (zie tabel). Niet denkbeeldig is dat de genoteerde aantallen Kokmeeuwen allen lokale vogels zijn (TABEL 4) die b.v. van hun slaapplaats (Berenplaat) naar goede foerageerplekken (rioolzuivering-Boschdijk) trekken.

Slaaptrek (TABEL 6)

De slaaptrek is separaat van de echte trek genoteerd. Bij de Kokmeeuw werden alle waarnemingen tot een kwartier na zonsopgang als slaaptrek bestempeld. Bij de Spreeuw was de trekrichting (oost-west) maatgevend; sowieso was dit niet moeilijk te bepalen, daar de spreeuwen binnen korte tijd in enkele brede fronten passeren. Overigens erg spectaculair ! Opvallend was, dat je op deze slaaptrek je klok niet gelijkzette kon. Op 7 oktober vond de passage van de spreeuwen al vanaf het 2^e kwartier plaats; op 21 oktober passeerden de spreeuwen pas in het 4^e kwartier ! Het vertrektijdstip van de slaapplaats wordt dus door meer factoren bepaald dan alleen het moment van zonsopkomst. Vermoedelijk zijn de hier overtrekkende spreeuwen afkomstig van de slaapplaats in het Zomerlandsche Gorzenbos.

Conclusie

Indien we zouden besluiten ook op De Staart gestructureerd vogeltrek te tellen in het najaar, zullen we verzekerd moeten zijn van voldoende bemanning en liefst de know-how van één of enkele ervaren trekters.

Er zouden best 2 weekenden kunnen worden toegevoegd: die van eind september en begin november.

Methodes moeten op mekaar worden afgestemd, voor zover dit nog niet het geval zou zijn.

Tevoren zouden een of enkele theorie-avondjes kunnen worden belegd, eventueel met het bekijken van vliegbeelden en het laten horen van roepjes. Ook kunnen verslagen van andere vogelwerkgroepen/trektelposten helpen in de voorbereiding. Die locaties leveren waarschijnlijk voor een deel andere soorten op, maar de resultaten geven een goed beeld van het tijdstip waarop bepaalde soorten doortrekken.

Vogeltrek blijft een uitermate boeiend fenomeen. Je weet het van te voren maar nooit. Juist die onzekerheid houdt ons, als we vroeg uit de veren moeten en het gure weer trotseren, op de been.

Literatuur:

Gatter, W. (1976) Feldkennzeichen ziehender Passeres (vertaald in het nederlands)
Websites Trektelposten De Vlijt, Parnassia, Kinderdijk.

Weersomstandigheden

TABEL 1

Datum	weer	temp.	windkracht	windrichting	opm.
7-10-00	zonnig, half bew.	12-15 gr.	0-3	zuid-west	vogels vrij hoog
14-10-00	dichte mist	9-10 gr.	2-3	zuid-west	slecht zicht
21-10-00	zwaar bewolkt	12-14 gr.	2-3	zuid	vogels vrij laag
28-10-00	regen en motregen	12-14 gr.	4	zuid-west	slecht weer

Overzicht van de teltijdstippen (per kwartier)

TABEL 2

<u>zon op:</u>	<u>1</u>	<u>2</u>	<u>3</u>	<u>4</u>	<u>5</u>	<u>6</u>	<u>7</u>	<u>8</u>	<u>9</u>	<u>10</u>	<u>11</u>	<u>12</u>	
7-10-00	7:54	7:30	7:45	8:00	8:15	8:30	8:45	9:00	9:15	9:30	9:45	10:00	10:15
14-10-00	8:06	7:30	7:45	8:00	8:15	8:30	8:45	9:00	9:15	9:30	9:45	10:00	10:15
21-10-00	8:18	7:45	8:00	8:15	8:30	8:45	9:00	9:15	9:30	9:45	10:00	10:15	10:30
28-10-00	8:31	8:00	8:15	8:30	8:45	9:00	9:15	9:30	9:45	10:00	10:15	10:30	10:45

 geteld

Trekvogeltellingen op De
Staart te Oud-Beijerland

TABEL 3

	<u>totaal</u>	<u>7-10-00</u>	<u>14-10-00</u>	<u>21-10-00</u>	<u>28-10-00</u>
aalscholver	117	58	34	19	6
canadese gans	9			9	
gaai	1			1	
graspieper	230	121	44	61	4
grauwe gans	91		30	61	
grote bonte specht	1	1			
grote gele kwikstaart	2	1		1	
grote lijster	9	4	4	1	
holenduif	45	3	1	35	6
houtduif	86	13	1	14	58
kauw	11	10		1	
kievit	88	3	10	49	26
kleine mantelmeeuw	2	1		1	
kneu	2	2			
knobbelzwaan	10	10			
kokmeeuw	197	35	52	37	73
koperwiek	5			5	
merel	8	4		1	3
putter	51	12	39		
smient	143	49		94	
spreeuw	894	48	116	680	48
sijtsachtig	17			17	
veldleeuwerik	172	15		157	
vink	97	5		92	
vinkachtigen	12	12			
watersnip	20	5		15	
witte kwikstaart	9		4	5	
wulp	1	1			
zanglijster	14	1		13	
zwarte kraai	5	3		2	
ongedetermineerd *	1	3			
totaal soorten:	31	25	11	24	8
totaal vogels:	2350	420	335	1371	224

- de niet gedetermineerde vogel leek op een licht of wit gekleurde kleine Aalscholver, welke werd waargenomen in een groep Aalscholwers op 7 oktober, kwartier 5.

**Overzicht van waargenomen locale soorten
Op De Staart te Oud-Beijerland**

TABEL 4

Aalscholver	Postduif
Blauwe Reiger	Graspieper
Kolgans	Grote Bonte Specht
Canadese Gans	Merel
Nijlgans	Gaai
Krakeend	Ekster
Wilde Eend	Kauw
Kuifeend	Zwarte Kraai
Torenavalk	Vink
Fazant	Putter
Oeverloper	

Samenvatting waargenomen vogels per kwartier op trektelpost De Staart (2000)

TABEL 5

datum	totaal	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
7-10-00	420	2	26	21	109	32	45	59	70	36	20	0	0
14-10-00	335	0	0	4	47	48	52	49	18	61	28	19	9
21-10-00	1371	2	14	15	58	115	354	105	85	309	314	0	0
28-10-00	224	0	1	0	82	83	13	19	26	0	0	0	0
totaal	2350	4	41	40	296	278	464	232	199	406	362	19	9

In %

datum	totaal	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
7-10-00	100%	0,5%	6,2%	5,0%	26%	7,6%	10,7%	14,1%	16,6%	8,6%	4,7%	0,0%	0,0%
14-10-00	100%	0	0	1,2%	14,0%	14,3%	15,5%	14,6%	5,4%	18,2%	8,4%	5,7%	2,7%
21-10-00	100%	0	1,0%	1,1%	4,2%	8,4%	25,9%	7,7%	6,2%	22,6%	22,9%	0,0%	0,0%
28-10-00	100%	0	0,1%	0	36,7%	37,2%	5,8%	8,5%	11,7%	0	0	0	0
totaal	100%	0,2%	1,7%	1,7%	12,6%	11,8%	19,7%	9,9%	8,5%	17,3%	15,4%	0,8%	0,4%

Slaaptrek Kokmeeuw

TABEL 6

	7-10-00	14-10-00	21-10-00	28-10-00	totaal:
1e kwartier	45				45
2e kwartier	105		14	16	135
3e kwartier	38	13	50	34	135
totaal:	188	13	64	50	315

MIST !! REGEN !!

Slaaptrek Spreeuw

	7-10-00	14-10-00	21-10-00	28-10-00	totaal:
1e kwartier					
2e kwartier	1330				1330
3e kwartier	622				622
4e kwartier			2820	1488	4308
5e kwartier		750			750
totaal:	1952	750	2820	1488	7010

MIST !! REGEN !!

VWG afd. West
Frank van Gessele

november 2000

BIJZONDERE VOGELSOORTEN HOEKSCHE WAARD

Het jaar 2000 zit erop. Wat verwacht werd voor de IJsvogel is uitgekomen: maar liefst meer dan 70 maal werd dit juweeltje gemeld en zoals waarschijnlijk wel bekend waren er vier broedende paartjes in de Hoeksche Waard. Naast de ontmoetingen met de IJsvogel leverde het jaar 2000 ook heel wat andere mooie vogelmomenten op. Velen daarvan zijn verzameld en uit deze databank dit keer onder andere aandacht voor de Visarend en een Jaaroverzicht van weinig waargenomen soorten.

De Visarend is in de nazomer een bekende verschijning op de Ventjagersplaten. Niet voor niets is de vogelkijkhut aldaar naar deze roofvogel vernoemd. Ook dit jaar zijn vele meldingen van Visarenden van deze plek doorgegeven. In het voorjaar is het echter een heel ander verhaal. Vijf meldingen slechts tussen 2 april en 15 mei, dagenlang pleisteren is er dan niet bij. Op 17 juli 2000 werd weer de eerste van de broedplaatsen terugkerende Visarend gemeld van de Ventjager. Ruim een week later kreeg deze vogel gezelschap van een tweede exemplaar en weer enkele dagen daarna volgde een derde, vierde en zelfs een vijfde Visarend. Vooral vanaf eind augustus 2000 werden er echter ook op andere plaatsen Visarenden gezien: bij de Korendijkse Slikken, op verschillende plaatsen langs het Spui, op de Hoogezandsche Gorzen en bij de Esscheplaat. Ook in 1999 was dit het geval, hoewel er toen over het geheel minder waarnemingen van Visarenden waren. Visarenden bleken ook nog aanwezig op drie van de genoemde locaties, toen ze op de Ventjagersplaten al niet meer werden aangetroffen. De laatste melding van deze plek was namelijk van 17 september. Daarentegen is de vogel van de Hoogezandsche Gorzen voor het laatst gezien op 23 november 2000! De verzameling waarnemingen laat zien dat begin september de presentie van Visarenden een hoogtepunt bereikte. Er waren toen naar schatting zo'n acht Visarenden rondom de Hoeksche Waard aanwezig: een respectabel aantal!

Natuurlijk waren er dit jaar ook weer een aantal soorten die slechts één, twee of drie keer werden gemeld: de zeldzaamheden, althans: in het jaar 2000 en binnen onze regio. Zonder de andere waarnemingen tekort te doen, volgt onder dit artikeltje het "Jaaroverzicht" van deze soorten. Het pretendeert niet volledig te zijn, we zijn immers afhankelijk van de melders. Soms zijn vervolgmeldingen weggelaten als het met zekerheid dezelfde vogel betrof. De waarnemerscodes staan in alfabetische volgorde van de achternaam. Als een gemelde waarneming ten onrechte niet in het overzicht is terechtgekomen: onze excuses.

Nu we het toch over eventuele foutjes hebben: we dienen nog een correctie te maken op het vorige artikeltje over dit project. In het vorige nummer van "In Vogelvlucht" schreven we onder andere over de Canadese Gans. De veronderstelling dat de Kleine Canadese Gans altijd de ondersoort "hutchinssi" betreft, bleek te kort door de bocht. Hoewel de Avifauna van Nederland deel I alleen deze "kleine" soort behandelt, had ik de tekst beter moeten lezen. Daarin wordt gesproken over meerdere ondersoorten en Gert Huijzers wees mij terecht op deze verschillen. Zijn artikel in dit nummer doet de verschillen tussen de diverse ondersoorten uit de doeken. De waarnemingen van de verschillende ondersoorten van de Kleine Canadese Gans zullen we, mede op zijn verzoek, blijven registreren: een leuke puzzel voor de kritische waarnemers.

Alle meldingen uit het jaar 2000, en dat zijn er tot nu toe 860, zijn verwerkt. Daarvan zijn 75 waarnemingen doorgesluisd naar SOVON en dat is nog zonder de meldingen die via Peter de Barse naar SOVON gaan. De meeste vogelaars die veel vrije tijd in het veld door kunnen brengen geven zelf hun waarnemingen door aan SOVON. Lang niet iedereen beschikt echter over de luxe van veel vrije tijd om te vogelen en vooral voor die waarnemers is het wellicht niet prettig iedere maand een SOVON-formulier in te vullen. Centraal verzamelen via dit project of via meldingen aan Peter is dan dé manier die waarnemingen toch bij SOVON te krijgen. Voor wie nog geen formulier heeft en ook wil bijdragen aan de HWL-bestanden van bijzondere vogelsoorten is een blanco formulier aan deze "In Vogelvlucht" toegevoegd. Voor wie een formulier per e-mail wil ontvangen (wellicht ook vaste melders?): een mailtje naar ondergetekende en het wordt geregeld. Zo is het formulier gemakkelijk te vermenigvuldigen en een ingevuld formulier kan ook per e-mail retour. Hoewel de beleving bij het vogelen voorop staat, kan die ene bijzondere soort het hoogtepunt van een vogelexcursie zijn. Een melding aan Peter of een formuliertje naar ondergetekende zorgt ervoor dat uw waarneming wordt bewaard.

Martin Benard

(HER-) HUISVESTING:

Daar gingen we dan (Ronald in't Veld en ik) op een zaterdagochtend in eind februari; torenvalk-kasten vervangen. Gewapend met schroef / boortol en alle mogelijk bedenkbare schroeven en bevestigingsbeugels en natuurlijk nieuwe kasten. Om de lol compleet te maken had het fiks gesneeuwd, was de temperatuur net boven nul, en bleek het, als je op de ladder stond, ook nog een beetje te waaien. Koud dus !

Bij de eerste tuinder moesten we eerst de oude kast nog verwijderen. Dit bleek gelijk een lastig karwei omdat de oude schroeven niet echt meewerkten. Tijdens het monteren van de nieuwe kast kwam er nog een torenvalk voorbij vliegen. Omdat de zon intussen lekker was gaan schijnen werd het toch nog leuk weer.

De tweede tuinder had de kast al verwijderd en de paal bleek zo dik te zijn dat de kast er direct (door de bodem heen) op kon worden geschroefd. Kostte de eerste kast nog bijna twee uur, de tweede zat al binnen een half uur! De tuinder bood ons vriendelijk glühwein aan; wat warmte konden we goed gebruiken want onze handen vielen er zowat af van de kou!

De tweede zaterdag in maart was het weer aanzienlijk zachter, bovendien begonnen we pas in de middag, dus echt koud was het niet meer. Deze keer zouden we twee nieuwe kasten plaatsen; één bij de Heinenoordtunnel en één bij een tuinderij langs de Binnenmaas. De kast bij de Heinenoordtunnel bleek toch nog heel lastig omdat deze in een boom moest worden opgehangen en liefst een beetje recht. Uiteindelijk hebben we de kast opgehangen tussen twee dikke takken die hem tevens mooi aan het zicht onttrokken. De kast langs de Binnenmaas stond gelukkig weer binnen een uur, maar daar hadden we dan ook zelf voor een mooie paal gezorgd. Al voor het plaatsen van de kast zagen we een torenvalkje in een boom zitten, dat bied hoop! In één van de vervangen kasten is al weer een torenvalk gesignaleerd, we zijn benieuwd hoeveel kasten er gebruikt zullen gaan worden (en door wat!), we houden ze in ieder geval met speciale aandacht in de gaten.

Met dank aan de tuinders en Dhr. Zevenbergen en Dick van Houwelingen, de timmermannen die de kasten maakten.

In de vorige "In Vogelvlucht" stond een lijst met bekende kasten, mocht iemand nog een kast weten die er niet opstaat dan horen we dat graag.

Martin Mollet (078-6762160)

Onderhuur:

Torenvalken nestelen niet alleen in kasten maar ook in oude kraaie- of ekster-nesten, bloembakken, kerktorens of holtes in bomen. Het vinden van zo'n nest is soms niet eenvoudig maar de volgende hulpmiddelen kunnen tot een vondst leiden:

- In maart-april balts: mannetje draait met snelle vleugelslagen (vleugels blijven onder de lichaams-as) rondjes boven de nestplaats.
- Baltsvlucht van mannetje eindigt soms in dalende vlucht, met vleugels in V-vorm, naar het nest.
- Tijdens broed- en jongenfase vliegen mannetjes met een gevangen prooi rechtstreeks naar het nest. Als het landschap open genoeg is, is dat soms direct naar het nest te volgen, anders uit meerdere vluchten af te leiden (eventueel vluchten intekenen op een kaartje). In de vroege jongenfase 30 prooien per dag, in de late wel 50 en dat alles in 4-5 uur per dag jagen.

(Bron: "Handleiding veldonderzoek roofvogels" van Rob Bijlsma, 1998)

Mocht iemand een nest vinden dan horen we dat ook heel graag.

WAARNEMINGEN VAN DWERGGANZEN GEVRAAGD

Zweden, Noorwegen en Finland hebben ieder een eigen project om de bedreigde Dwergganzen met een wereldpopulatie van maximaal 30.000 exemplaren te beschermen. De Zweden begonnen al ruim 20 jaar geleden, waarbij men zich als doel stelde de trekwegen te verleggen van de winterkwartieren op de Balkan waar jacht een hoge tol eiste, naar het veiliger geachte West-Europa. Zoals bekend pakte bij het Zweedse project de positie van de Hoeksche Waard als buitengewoon belangrijk uit. Sinds de tweede helft van de jaren tachtig verschenen jaarlijks projectganzen en hun nazaten in het Oude Land van Strijen, en sinds winter 1999-2000 houdt zich ook op de Korendijksche Slikken tenminste één familie op.

Winter 2000-2001 gaf een verbrokkeld beeld te zien. Nadat eerder dan normaal, eind-september 2000 reeds, de eerste families bij Anjum in Noord-Friesland arriveerden, duurde het tot half-september voor deze vogels doortrokken naar de Hoeksche Waard, waar zowel in het Oude Land als op de Korendijk Dwergganzen op het toneel verschenen. In de tweede helft van januari was er een groep op Putten, die waarschijnlijk uit dezelfde vogels bestond, die zich eerst in het Oude Land van Strijen en Sint Antoniepolder ophielden.

Om tot een zo compleet mogelijk beeld te komen hoe het de Dwergganzen de afgelopen winter in Zuidwest-Nederland en met name in de Hoeksche Waard verging, zou schrijver graag alle waarnemingen vernemen van zowel enkelingen als families, of het adulte vogels dan wel eerstewinter-individueen betrof, de familieverbanden, locatie alsmede indien er geringde vogels werden gezien, de ringcode.

GLO

Literatuur:

Ouweneel, G.L. 1999. De betekenis van Nederland en speciaal het Oude Land van Strijen voor het Zweedse dwergganzenproject. Het Vogeljaar 47: 1 - 6.

ROOFVOGELS IN DE HOEKSCHE WAARD VEERTIG JAAR GELEDEN

Half-januari trokken onze vogelwerkgroepleden er voor de zeventiende maal op uit voor de midwinterroofvogeltelling. De uitnodiging voor deelname kreeg ik al een paar maanden tevoren, op een van de eerste novemberdagen in mijn bus. Met 353 getelde roofvogels leverde januari 2000 weer een record op en het leek erop dat het organiserend comité met die vroege mailing de vogelwerkgroep bijtijds wilde mobiliseren om in 2001 tenminste zo goed, maar het liefst met een nog betere roofvogelscore op de proppen te komen. Welnu, elders in dit nummer van 'Vogelvlucht' valt te lezen of dat lukte.

Mij deden die 353 roofvogels van vorig jaar naar adem happen. Want er was een tijd dat indien je tijdens een winterexcursie door de Hoeksche Waard meer dan 10 roofvogels waarnam, je een excellente roofvogeldag had beleefd. En er waren zelfs dagen dat tijdens een volle dag Hoeksche Waard, geen enkele roofvogel voor de kijker kwam. Dat was zo'n 40 jaar geleden, toen als gevolg van het gebruik van bestrijdingsmiddelen waarvan de schadelijkheid nog nauwelijks was onderzocht (of werd erkend), het aantal roofvogels en trouwens ook visetende vogelsoorten in Noordwest-Europa en Noord-Amerika gedecimeerd geraakt was. Indien mij halverwege de jaren zestig was voorspeld dat ruim 3 decennia later een winterexcursie door de Hoeksche Waard zonder veel inspanning goed zou zijn voor 20 à 30 roofvogels, verdeeld over 5 à 6 soorten, dan had de profeet van toen kunnen rekenen op smalend voorhoofdgetik. Toegegeven, de Hoeksche Waardse roofvogelteller anno 2001 zal weinig boodschap hebben hoe miserabel het er bijna 40 jaar geleden voorstond, maar meer geïnteresseerd zijn in heden en toekomst. Maar voor het geval de telresultaten van de zeventiende streekroofvogeltelling wat tegengevallen zijn, dan kan het een troost zijn dat in het verleden er veel beroerder dagen waren.

Auteur nam 40 jaar geleden ook deel aan de midwinterwatervogeltellingen. Net als thans nog het geval, werd geteld op de Ambachtsheerlijkheid Cromstrijen. En ook toen al werden alle andere soorten vogels meegenomen, zij het dat het mij thans niet zelden spijt toen niet nóg meer details over aantallen en plaats van waarneming te hebben genoteerd. Dus wees gewaarschuwd! Op 12 januari 1964 leverde de midwinter-telling op en vice versa naar Cromstrijen 3 Buizerds en 2 Torenvalken op. Die van een jaar later, op 17 januari 1965, 1 Buizerd en 3 Torenvalken. Een week eerder, op 10 januari 1965, was een dagexcursie door de Hoeksche Waard en Goeree-Overflakkee goed voor wel 2 Buizerds en 5 Torenvalken. Meer niet.

We gaan nog even door. De midwintertelling van 1966 viel op 16 januari. De teltocht naar en door het Oude Land van Strijen en de Ambachtsheerlijkheid bracht aan roofvogels op 1 Bruine Kiekendief, 4 Buizerds en 1 Torenvalk. Wel vermeldt het dagboek óók 15 Kleine Zwanen, 4 Boomleeuweriken en 3 Sneeuwgorzen, destijds, toen het mariene milieu tot diep in het nog open Haringvliet reikte, niet zo'n heel ongewone waarneming. Het werd nog slechter met roofvogels. Op 15 januari 1967 kwam ik voor het Oude Land van Strijen en Cromstrijen slechts op 2 Buizerds. Tot slot van deze serie het totale aantal getelde roofvogels tijdens 4 ganzenexcursies gehouden op 6, 7, 13 en 14 januari 1968 naar Cromstrijen, Oude Land van Strijen en de Korendijkse Slikken. Die tochten leverden samen niet meer op dan 11 Torenvalken en 1 Buizerd. Dat was alles aan roofvogels. Wel waren er op 6 januari in het Oude Land 2 Velduilen en op 14 januari ter plekke een troep van 59 Kleine Rietganzen. De Korendijkse Slikken waren goed voor een Roerdomp en een Bokje. Kort nadien, op 3 februari 1958, zou ik in het Oude Land van Strijen een Slechtvalk zien. Deze was voor mij toen de eerste Slechtvalk in Nederland sinds 4 jaar. Op 11 april 1964 zagen we een vogel in de Brabantse Biesbosch. En tussen 1964 en 1968 ging ik toch (ook) vaak, heel vaak op excursie. Slechtvalken waren toen in Noordwest-Europa en in Noord-Amerika op de rand van de ondergang. Na de verbodsbepalingen op het gebruik van aldrin, dieldrin en DDT die in Europa eind jaren zestig successievelijk van kracht werden kwam van deze soort, met de Zeearend, het populatieherstel het traagst op gang. Bij iedere Slechtvalk die ik nu zie denk ik nog altijd even 'terug van weggeweest'.

GLO

DE VOLDOENING VAN HET INVENTARISEREN

Broedvogels van de Hoogezandsche Gorzen 1970-2000

De laatste zomer voor de afsluiting van het Haringvliet, zomer 1970, inventariseerde auteur de Hoogezandsche Gorzen op broedvogels. Het ging daarbij om een inventarisatie type territoriumkartering, waarbij de gehele langs het Hollandsch Diep gelegen buitendijkse strook tussen de (toen nog niet aanwezige) leidingstraat en de monding van de haven van Numansdorp werd onderzocht. Twee kleine buiten de hoofdwaterkering gelegen landbouwpolders, de Buttervlietpolder en de Oosterse Bekade Gorzen, vielen eveneens binnen die inventarisatie. Het resultaat verscheen in het tijdschrift 'De Levende Natuur'.

Met de sluiting van het Haringvliet veranderde alles. Op de dag van sluiting verklaarde Den Haag de Natuurbeschermingswet van toepassing op o.a. de Hoogezandsche Gorzen. Tevens begon direct de oeverafkalving, welk proces 30 jaar lang, tot najaar 2000, zou doorgaan. Tijdens die periode zou het aanzien van de oever volledig veranderen. Auteur prijst zich gelukkig met het bezit van een foto- en dia-archief over het oevergebied van vóór 1970. In de 'Vogels van de Hoeksche Waard' staat een poging te lezen hoe Cromstrijen-buitendijks er toen uitzag.

Na de inventarisatie van vlak voor de haringvlietsluiting volgde er één in 1974, in 1978, 1982, 1991 en die van de afgelopen zomer, in 2000 dus, welke plaatsvond in het kader van het onderzoek voor de op stapel staande SOVON Atlas II. Weliswaar besloegen twee kilometerhokken maar een gering deel van de gorzen, maar was er zo veel veranderd dat het boeiend voorkwam de in 1991 gestopte cyclus weer op te pakken. Doorslaggevend echter was dat in juli 2000 eindelijk het karwei zou aanvangen om de Hoogezandsche Gorzen te voorzien van een oeververdediging, waardoor een einde zou komen aan een tijdvak van 30 jaar verval, ergo het einde van een tijdvak en het begin van een nieuw. Daarom viel het besluit weer de gehele strook onderhanden te nemen, wederom op basis van territoriumkartering. Althans, het deel dat resteerde. Vergeleken met 1970 was dat niet bijster veel. Nòg in de jaren zeventig had het recreatiepark het Numansgors het westelijk deel van de Oosterse Bekade Gorzen afgenomen. En dan die oeverafkalving! Dertig jaar lang. Eerst verdween de biesen- en rietstrook, toen viel het grasgors ten offer aan de slib- en zandhonger van het van zee gescheiden Hollandsch Diep-Haringvliet.

Welke vogelsoorten broedden er in 1970, welke verdwenen nadien, welke soorten vestigden zich en welke soorten kwamen en vertrokken als broedvogel in die 30 jaar. Ik ontveins mij niet dat ik met enige spanning de inventarisatieresultaten van 6 over dat dertigjarige tijdvak gespreide broedseizoenen naast elkaar legde om deze te vergelijken.

Allereerst viel op dat meer soorten zich vestigden dan verdwenen. Dertien vertrokken als broedvogel tussen 1970 en 2000, waarvan 6 in Nederland te boek staan als zomervogel (Zomertaling, Grutto, Tortelduif, Grote Karekiet, Rietzanger en Spotvogel). Veelzeggend is dat van die verdwenen 13 soorten er

5 op de nationale Rode Lijst staan (Zomertaling, Patrijs, Grutto, Rietzanger en Grote Karekiet). In 2000 broedden op de Hoogezandsche Gorzen 14 soorten die in 1970 ontbraken, waarvan overigens geen enkele soort op onze Rode Lijst prijkt en alleen de Zwartkop hier als zomervogel beschouwd wordt. En dan waren er nog eens 11 die in dat dertigjarige tijdvak als broedvogel verschenen en weer verdwenen op buitendijks Cromstrijen. Van deze 11 staan alleen Steenuil en Oeverzwaluw op de Rode Lijst en beschouwen wij Kleine Plevier, Boomvalk, Blauwborst, Sprinkhaanrietzanger en Oeverzwaluw als zomervogel. Bewust komt steeds de categorie zomervogels naar voren. Binnen en buiten de grenzen blijkt dat zomervogels onder druk staan. Kennelijk pakken de gevaren onderweg naar en het verblijf in ver weg gelegen winterkwartieren vaak noodlottig uit. Overigens deden het ook weer niet alle soorten zomervogels het beroerd. Zo waren er in 1982 slechts 4 paren Grasmussen en in 2000 15. Gekraagde Roodstaarten kwamen zowel in 1970 als in 2000 op 8 paren, zij het dat als gevolg van de doorgroei van de grienden voor deze soort het biotoop aan aantrekkelijkheid won; in 1982 waren er 12 paren Gekraagde Roodstaarten. Bosrietzangers zaten in 1974 op 41 paren en in 2000 op slechts 10. Zwartkoppen, die dus in 1970 nog ontbraken, kwamen 30 jaar later op 22 paren. Enkele opmerkelijke, in feite alarmerende cyfers zijn die van Ringmus (49 paren in 1970 tegen 1 in 2000), Spreeuw (35 in 1974 tegen 17 in 2000) en Houtduif (40-60 paren in 1974 tegen 17 in 2000). Van die laatste soort kan men zich afvragen of de komst van de Havik als broedvogel met de terugval te maken heeft. En zo zijn er natuurlijk bij de gang van zaken van iedere soort kanttekeningen te plaatsen, waarbij te refereren valt aan individuele (inter)nationale trends, landschapsbeheer en habitatveranderingen. Hopelijk komt auteur daar nog eens toe.

Nog enkele slotopmerkingen. De kolonie Oeverzwaluwen langs de monding van de Hoogezandsche Haven telde in 1982 52 nestholten. Zomer 2000 broedden 87 paren Grauwe Ganzen op de Hoogezandsche Gorzen. Nog steeds vraag ik mij af waarom de decennialang in de voormalige Hoogezandsche eendenkooi broedende Blauwe Reigers, voorjaar 1997 deze broedplaats prijsgaven? Stelden ze de vaak in en rond deze eendenkooi in de weer zijnde Havik(en) niet op prijs? En tot slot: in ieder geval had de IJsvogel baat bij de oeverafkalving. Deze soort had zomer 2000 zijn nestholte in de klei rond het wortelstelsel van een als gevolg van die afkalving gekapseisde wilg.

Met de komst van de oeververdediging beginnen de Hoogezandsche Gorzen hopelijk aan een nieuwe toekomst. Het zal mij niet gegeven zijn de komende 30 jaar, tot en met 2030, het gebied periodiek op zijn broedvogels te blijven inventariseren. Maar nieuwsgierig naar hoe het resultaat van zo'n inventarisatie dan zal uitpakken ben ik nu al.

GLO

Literatuur:

M. Luitwieler, C. Mesker, R. Strucker & A. Verkerk. 1999. Vogels van de Hoeksche Waard. Oud-Beyerland.

Osieck E.R. & F. Hustings. 1994. Rode Lijst van bedreigde soorten en blauwe lijst van belangrijke soorten in Nederland (Technisch Rapport Vogelbescherming Nederland 12) Vogelbescherming Nederland, Zeist.

Ouweneel, G.L. 1982. De avifauna van Cromstrijen IV. de Levende Natuur 84: 175-181.

EEN SCHARRELAAR VAN 65 JAAR GELEDEN

Bij het doornemen van een publicatie over de avifauna van Nederland die in 1970 verscheen, stuitte ik op een Scharrelaar die half-juni 1936 'gevonden' zou zijn in de buurt van Numansdorp. Het woord 'gevonden' werd altijd gebruikt voor het begrip 'verzamelen', dat dan weer stond voor 'schieten'.

Uit verder gezocht kwam naar voren dat de bewuste Scharrelaar werd geschoten op het Landgoed Cromstrijen en dat de vogel terechtgekomen is in het Rotterdam Natuur Museum, waar hij zich wellicht nog steeds bevindt. In het in 1999 verschenen 'Zeldzame Vogels van Nederland' staat de 'vondst' ook vermeld (pagina 224). dat is dus de derde Scharrelaar van de Ambachtsheerlijkheid Cromstrijen. De beide andere, uit 1970 en 1979, staan vermeld in 'Vogels van de Hoeksche Waard'. Die werden niet 'gevonden' maar alleen waargenomen.

GLO

DE ENE CANADEES IS DE ANDERE NIET.

Inleiding

1972, het jaar waarin ik met ganzen tellen begon, waren Grauwe Gans (vanaf augustus), Brandgans (vanaf eind oktober) en Rietgans (vanaf eind november) de meest voorkomende ganzen voor de zuidwest Hoeksche Waard. In het Oude Land van Strijen was het de Kolgans die de toon zette. Ganzen tellen was dus een winterhobby.

De laatste tien jaar hebben de ganzen met hun soorten, aantallen en periode van aanwezigheid de zaken goed op zijn kop gezet. Tegenwoordig zijn bijna alle soorten het hele jaar te zien, zelfs als broedvogel, zoals Grauwe Gans (*Anser anser*), Brandgans (*Branta leucopsis*) en Grote Canadese Gans (*Branta canadensis canadensis*).

Over de laatste soort wil ik nog iets meer schrijven en dan in bijzonder de waarnemingen van de overwinteraars. In nummer 3 van 'In Vogelvlucht' gaf Martin Benard aan dat de registratie van waarnemingen van de Canadese Gans kan worden gestaakt, omdat de soort het aantal van 50 waarnemingen per jaar overstijgt. Op deze gronden acceptabel, ware het niet dat de ene Canadees de andere niet is. Tweede helft van de zeventiger jaren schafte ik het boekje "A coloured KEY TO THE WILDFOWL of the world" van Sir Peter Scott aan. Destijds (trouwens nu nog) werd mijn aandacht onmiddellijk getrokken naar soorten als Roodhalsgans, Sneeuwvangans, Zwartbuikrotgans, maar ook de Canadese Gans. Niet minder dan 12 ondersoorten (ssp.) *Branta canadensis* ssp., worden in diverse groottes in kleur afgebeeld en in het kort beschreven. De kleinste is niet veel groter dan een Wilde Eend (*Anas platyrhynchos*) en de grootste bijna zo groot als een Kleine Zwaan (*Cygnus bewickii*). Op het plaatje zijn de onderlinge opeenvolgende verschillen al lastig vast te stellen, laat staan als je ze als individuele vogel in het veld tegenkomt.

Verspreiding

In de zeventiger en tachtiger jaren werd vooral de Grote Canadese Gans (hoofdzakelijk *Branta canadensis canadensis*), in ons land waargenomen, maar zeker niet in de omvang van de huidige aantallen. In bijna alle gevallen betrof het nakomelingen van in Engeland en Zweden gefokte vogels. In de Hoeksche Waard was het toen een ongewone verschijning. In de negentiger jaren nam het aantal waarnemingen van deze soort in het noordelijk deltagebied drastisch toe, als broedvogel en overwinteraar. Niet alleen van deze grote soort. De kleinere (onder)soorten kwamen ook regelmatig in beeld, waarbij in alle huidige toonaangevende Europese en Noord-Amerikaanse veldgidsen het beeldmateriaal ontoereikend is om de soort op naam te brengen. In *Wildfowl* worden wel alle ssp. beschreven, maar helaas niet allen afgebeeld. Bij het lezen van de beschrijvingen valt al snel op dat iedere soort zijn eigen geografische, Noord-amerikaanse, verspreidingsgebied heeft. Variërend van kleine, met uitsterven bedreigde, populaties op Aleoeten en Pribolof eilanden tot aan het uiterste oosten van Canada en Verenigde Staten. Recentelijk viel in 'Vogels' te lezen dat de met uitsterven bedreigde populatie van *B.c. leucopareia* op de Aleoeten, een eilandenreeks in de Beringzee, inmiddels spectaculair is toegenomen tot 32.000 exemplaren en daarmee kon worden afgevoerd van de internationale Rode Lijst.

Tevens kan hierbij worden aangetekend dat met de huidige nieuwe technieken (DNA-studies) en nieuwe inzichten, opsplitsing naar een nieuwe (eigen) soort van de hier bovengenoemde subsoorten zeer wel mogelijk is.

Om toch te proberen invulling te geven aan mijn waarnemingen, heb ik een paar jaar terug het boekje van Scott uit het stof gehaald en kwam met andere geraadpleegde literatuur tot een voorzichtige voorlopige vaststelling, nl. de ssp. *B.c. canadensis*, *taverneri* (?), *occidentalis* (3 januari 1988) en zeer regelmatig in de laatste winters minima (2-4 exn. gelijktijdig) en de van 16 november 1997 tot en met 2 januari 1998 op de Korendijksche Slikken verblijvende Hutchins' Canadese Gans. *Hutchinsii* stond in eerder genoemde literatuur nog als ssp. van *Branta canadensis*, maar staat in "Zeldzame vogels van Nederland" als aparte soort, nl. *Branta hutchinsii hutchinsii*. Bij deze soort hebben ringterugmeldingen uit Maryland (USA) en Schotland en Ierland bewezen, dat de Atlantische Oceaan werd overgevlogen. Voor de andere ssp. is dit nog niet het geval en zijn voor Nederland nog niet als transatlantische trekkers aanvaard.

Soorten.

Inmiddels blijkt niet alleen *Branta hutchinsii hutchinsii* te zijn afgescheiden, maar geldt dit voor alle kleinere Canadese ganzensoorten en werden twee groepen geformeerd, nl. de Grote Canadese Gans (*Branta canadensis* sp.) en Kleine Canadese Gans (*Branta hutchinsii* sp.) (tel. mededeling Arnoud van den Berg).

Tabel: soortnamen Canadese ganzen

Grote Canades Gans	Kleine Canadese Gans
<i>Branta canadensis canadensis</i>	<i>Branta hutchinsii hutchinsii</i>
<i>Branta canadensis maxima</i>	<i>Branta hutchinsii minima</i>
<i>Branta canadensis interior</i>	<i>Branta hutchinsii leucopareia</i>
<i>Branta canadensis moffitti</i>	<i>Branta hutchinsii taverneri</i>
<i>Branta canadensis fulva</i>	<i>Branta hutchinsii asiatica</i> †
<i>Branta canadensis occidentalis</i>	

N.B. Discussie loopt nog over ssp. *Parvipes*, of deze bij de Grote of Kleine Canadese Gans hoort.

Bijzondere soorten Hoeksche Waard.

Gezien de zeer regelmatige waarnemingen van de Grote Canadese Gans (*B.c.c.*) vind ik het voorstel om de soort voor onze Hoeksche Waardse bijzondere waarnemingen af te voeren begrijpelijk, maar zou dit graag selectief willen toepassen.

Graag wil ik een ieder vragen, met name de vogelaars die het geduld hebben om grote groepen ganzen af te speuren, de varianten van Canadese ganzen zoveel mogelijk te blijven noteren en in geval van andere soorten dan de *B.c. canadensis* de vogels zo goed mogelijk te beschrijven. Op zich een lastig iets, omdat op hoofdlijnen de vogels qua tekening allen met elkaar overeenkomen, maar de mate van kleur van crème naar donkerbruin en de grootte niet eenvoudig zijn uit te drukken. Voor groottevergelijking is een andere in de nabijheid verkerende vogel zeer wenselijk. Ook het gedrag kan daarbij behoorlijk helpen. Voorbeeld: *B.h. minima* is evengroot of kleiner dan een Brandgans (*Branta Leucopsis*) en fourageert op bijna gelijke wijze, terwijl de grotere soorten als *Interior* en *Occidentalis* veel meer lopen en grazen als de "grauwe ganzen".

Misleitend zijn dikwijls de in toenemende mate voorkomende kruisingen. Regelmatig lopen er exemplaren die zeer sterk op een Canadees lijken, maar waarbij bijvoorbeeld het zwart van de nek tot op de borst doorloopt als bij een Brandgans.

Het maken van een dia is voor latere determinatie een uitstekend hulpmiddel en dikwijls doorslaggevend voor acceptatie als bijzondere soort.

Literatuur:

- Arnoud B van den Berg en Cecilia A.W. Bosman -Zeldzame vogels van Nederland -(1999)
- Heinzel, Fitter en Parslow - Gids Europese Vogels – (1996)
- Lars Jonsson - Vogels van Europa – (1994)
- Steve Madge en Hilary Burn - Wildfowl - (1988).
- Mullarney, Svenssons, Zetterström en Grant ANWB Vogelgids van Europa - (2000)
- National Geographic Society - Field Guide to the birds of North America – (1995).
- Robbins, Bruun, Zim en Singer - A Guide to field identification of North America - (1966)
- Ogilvie en Young - Photographic handbook of the Wildfowl of the World (1998)
- Oscar van Rooselaar – Nieuw ontdekte vogelsoorten in 1980 – 2000 (Vogeljaar 5-2000).
- Sir Peter Scott - A coloured key to the wildfowl of the World - (1977 reprinted).
- Rob C.W. Strucker - Vogels van de zoetwatergetijderivier De Oude Maas - (1996).
- Van der Vliet, De Bruin, Van der Laan & CDNA – Rare Birds in the Netherlands in 1999 (Dutch Birding 5-2000)
- Vogelbescherming – Bejaagd, gekooid, vergiftigd. – (Vogels 2000-6)
- VWG Hoeksche Waard - Vogels van de Hoeksche Waard - (1999).

Gert Huijzers

EEN DWERGGORS TUSSEN DE SCHOOLUREN.

Op 5 maart jl. om 12:00 was ik op school (Willem van Oranje te Oud Beijerland), maar had een tussenuur. Een tussenuur is een uur dat uitvalt door afwezigheid van een leraar. Dus ging ik naar buiten, want het was lekker weer. Aan de overkant van de Randweg zag ik drie vogelaars staan. Ik liep er heen en voor ik iets kon vragen, vroegen ze aan mij of iemand hier wel eens een Dwerggors had gezien. Nee, zei ik. Aan hun uitspraak te horen moesten het Belgen zijn. Al snel boden ze me de mogelijkheid om de Dwerggors per telescoop te bekijken. De vogel had een lichte streep onder zijn oog, een klein beetje bruin op de wang, een kleiner lichaam dan een Rietgors en wat het meest opviel was het kleine kopje. Evenlater toen één van de Belgen zijn camera liet afgaan vloog de gors op en trok onmiddellijk hoog in noordelijke richting weg. Ik heb nog geprobeerd andere (vuttende) vogelaars te bereiken, maar die waren in gesprek. Ik heb mijn vader wel een SMS-bericht gestuurd en wat bleek, hij heeft nog nooit een Dwerggors gezien. Even daarna ging de bel en vervolgde ik mijn lesprogramma met plezier.

Bart Huijzers.

SOVON BEZOCHT TIENGEMETEN

Tiengemeten is veel in het nieuws hetgeen ook de mensen van het SOVON-bureau achter Nijmegen niet is ontgaan. Besloten werd in Beek-Ubbergen het jaarlijkse personeelsuitstapje de bestemming Tiengemeten te geven.

Het tochtje had plaats vorig jaar woensdag 15 november, een dag gehuld in novembergrijs met bijpassende regen. Voordat om 12.00 uur in Nieuwendijk werd ingescheept, hadden Ben Koks en schrijver in het Oude Land van Strijen al een Ruigpootbuizerd gezien en op de Korendijkse Slikken de befaamde Ross Gans, de al even fameuze Grote Zilverreiger, een Bruine Kiekendief en 2 Blauwe Kiekendieven.

Op Tiengemeten aangekomen hield Lia Vlietland een causerie over hetgeen Natuurmonumenten op het eiland de komende jaren denkt te ondernemen. Daarna ging de groep van een man of veertig het eiland langs de oostzijde rond, waarbij menigmaal te beluisteren viel dat men met Tiengemeten zoals het zich thans presenteert, ook best in zijn sas was. Aan roofvogels leverde het bezoek op: een Blauwe Kiekendief, 2 Buizerds, een Sperwer en 5 Torenvalken. Een rond een van de verlaten boerderijen vliegende wel zeer late Boerenzwaluw kreeg een applausje. Intensief maar tevergeefs werd gespeurd naar een de vorige dag van Tiengemeten gemelde Amerikaanse Wintertaling. Een riante in het Numansdorpse Schippershuis uitgeserveerde hutspotmaaltijd met (alcoholisch toebehoren) besloot de SOVON-Tiengemetendag, waarover ze in het verre Beek-Ubbergen nog wel zullen napraten.

GLO

STAATSBOSBEHEER PLAATST KUNSTNEST VOOR VISAREND OP DE VENTJAGERSPLAAT

Bij Staatsbosbeheer is het besluit genomen via het plaatsen van een kunstnest op de Ventjagersplaat, een poging te doen Visarenden daar tot broeden te bewegen (zie Vogelvlucht nummer 3 pagina 4). De paal met het nest zal, zo mogelijk, worden geplaatst op een locatie gelegen ergens tussen het Ventjagersgaatje en de lange, parallel aan het Haringvliet lopende strekdam, waarop de Aalscholvers broeden. In principe zal het karwei voorjaar/zomer 2001 worden geklaard, wanneer men tevens op de Ventjagersplaat nog een aantal kunstmatige eilandjes zal aanleggen, waarvoor grond zal worden gebruikt die vrijkomt van de Westplaat op Goeree-Overflakkee. Met het besluit op de Ventjagersplaat een kunstnest neer te zetten, gaat Staatsbosbeheer in op een in 2000 gedane suggestie de Visarend een handje te helpen zich in dit land als broedvogel te vestigen. Hulde!

GLO

VISAREND TOT IN DECEMBER OP HOOGEZANDSCHE GORZEN

Wij zijn gewend dat het gewoonlijk eind-september, begin-oktober met doortrekkende en pleisterende Visarenden wel bekeken is. Najaar 2000, een najaar dat toch al in heel West-Europa bol stond van berichten over zomervogels die talmden met wegtrekken, bleef ook een Visarend tot begin-december langs de noordoever van het Hollandsch Diep hangen. De op de buitendijk van de Hogezeandse Polder woonachtige familie van Rij heeft vanuit de woonkamer vrij uitzicht over het Hollandsch Diep, hetgeen ook op ornithologisch gebied veel, heel veel opleverde. In het najaar 2000 was vanaf begin-augustus de gehele herfst door een van de attracties een Visarend, die soms front-loge woonkamer een Brasem bemachtigde. Het laatst zag men de vogel op 4 december, toen hij in oostelijke richting vliegend langstrok. Daarna moest de familie het een kleine maand zonder spektakel stellen, tot de eerste dagen van 2001, toen een Zeearend ten tonele verscheen. Maar dat is een ander verhaal. Het kan overigens zijn dat de Visarend van de Hogezeandse Gorzen dezelfde vogel betrof die van tijd tot in de Dordrechtse Biesbosch werd gezien. Hans Gebuis nam deze Visarend voor het laatst waar op 18 december.

GLO

VERSLAG VERGADERING 26 OKTOBER 2000

Aanwezig: Gastspreker Aad den Boer van Sovon en 30 leden van HWL

1. Opening

2. Mededelingen

Frieda Krijnen is vanavond voor het laatst aanwezig als lid van het HWL. Zij gaat rond de jaarwisseling verhuizen naar haar geboortestreek Doetinchem.

Aandacht wordt gevraagd voor een van de huisregels van Klein Profijt; namelijk het opruimen van de lege kopjes en glazen aan het eind van de vergadering.

De e-maillijst is nog steeds niet compleet. Ter aanvulling zal deze vergadering een lijst rond gaan.

Evert Dolman van de roofvogelwerkgroep heeft een operatie ondergaan. Er zal een kaart vanuit de VWG worden gestuurd.

Janus heeft voor iedere coördinator een set van de atlasblokken gemaakt voor gebruik in de werkgroepen.

West heeft een nieuw lid, Gerard Nelemans. In aantallen wordt daarmee het vertrek van Frieda gecompenseerd, maar zijn er geen vrouwelijke leden meer bij West. We hopen dat spoedig de verhoudingen hersteld zullen worden.

Er is dit keer een extra dikke oplage van "In Vogelvlucht". De redactie is blij met de vele inzendingen en hoopt op deze voet door te kunnen gaan.

Janus zal het coördinatorschap van de VWG in samenwerking met Peter de Barse ter hand gaan nemen. Wellicht dat na 1 à 2 jaar Janus de voorzittershamer geheel overdraagt aan Peter.

3. Roofvogelinventarisatie Hoeksche Waard, Tiengemeten

Martin Mollet en Henk van Leenen worden geïntroduceerd als de nieuwe coördinatoren voor respectievelijk Oost en West. Ronald in 't Veld legt zijn taak als coördinator neer. Daarmee is de roofvogelwerkgroep het afgelopen seizoen weer nieuw leven ingeblazen.

Henk heeft inmiddels het torenvalkenbestand van West geactualiseerd voor wat betreft locaties, adressen en contacten met eigenaren van de locaties. Door het aanhalen van de persoonlijke contacten heeft Henk ook een aardig beeld kunnen krijgen van de uitgevlogen jongen. Martin zal de actualisatie van de torenvalken in het oostelijk gedeelte van de Hoeksche Waard deze winter voor zijn rekening nemen.

Henk en Martin doen het verzoek om voor het komend broedseizoen gegevens aan hen door te sturen. Gerard Ouweneel stelt voor om de omstandigheden rondom de nesten ook mee te nemen. Mogelijk kan er dan een verband worden gelegd met het broedresultaat.

Remco stelt voor om naar een standaardisatie van registratieformulieren te kijken. Niet alleen voor roofvogels, maar in zijn algemeenheid. Gerard Ouweneel onderschrijft dit en stelt voor om hier in klein verband een keer over te praten.

4. Kerkuilen

Rob Burgmans geeft een actualisatie rondom de Kerkuilen.

In de laatste jaren zijn er zo'n 30 kerkuilenkasten opgehangen. Begin augustus kwam de eerste melding binnen van een mogelijk broedgeval in Piershil. De betreffende boer woont een paar honderd meter bij Rob vandaan, maar was zijn adres vergeten..... Een goed excuus voor Gerard om ongegeneerd het territorium van West en met name van Rob binnen te dringen om de primeur weg te kapen. Gelukkig zegevierde het recht. Gerard Ouweneel kon tijdens zijn bezoek geen uitsluitel gegeven. Een paar dagen later is Rob zelf wezen kijken en stelde vast dat er vijf uilen waren. Dat betekende dat er minimaal drie jongen waren.

De uilen vertoonden iedere avond een vast patroon van uitvliegen; vaak linksom richting Goudswaard en altijd bij goed licht. In week 34 zijn de jongen uitgevlogen en niet meer teruggezien. Ten tijde van de vergadering zaten er nog uilen in de schuur.

De boer heeft als bedankje het boek "Vogels van de Hoeksche Waard" gekregen.

Op Tiengemeten hangen 4 kasten. Dat worden er 5. Tevens willen we daar een aantal steenuilenkasten ophangen.

Eind oktober kregen we melding van een mogelijk broedgeval op het eiland. Helaas bleek dit niet te kloppen. Een aantal dagen na de melding is in één van de schuren een dode Kerkuil gevonden.

Iedereen weet inmiddels dat bij Wicher Pen de Kerkuilen niet tot broeden zijn gekomen. De uil is uiteindelijk vertrokken.

5. Huiszwaluwen

Hans Willemsen geeft een samenvatting van de resultaten van de huiszwaluw tellingen van seizoen 2000.

Opvallend en positief was dat sinds de dalende lijn vanaf 1992, dit seizoen opeens een groei van 12,6% is geconstateerd.

Hans heeft veel leuke reacties gekregen op de uitgedeelde formulieren. Helaas kwamen er ook meldingen binnen van mensen die de nesten wegsteken. Hoe moeten we hiermee omgaan? Er zijn wel signalen dat de zwaluwen waarvan de nesten zijn weggestoken, even verderop opnieuw tot broeden komen.

Koos Stoop vraagt zich af of er niet eerder begonnen moet worden met de tellingen om ook de vroege broedgevallen mee te nemen. Na korte discussie houden we toch vast aan de landelijke teldata.

6. Sovon

Aad den Boer stelt dat ook Sovon een lichte stijging van het aantal huiszwaluwen constateert. Overigens is district 19 (ons district) het eerste district dat alle atlasblokken in kaart heeft gebracht. Zie overzicht onder aan het verslag.

Aad houdt verder een presentatie over LSB (nieuw formule)

7. Rondvraag

- Rob Burgmans vraagt of er ergens een schema te krijgen is waarin staat wanneer waarop gejaagd mag worden en tussen welke tijden.
- Het centraal meldpunt werkt nog steeds niet. En de vraag rijst wat we hier aan gaan doen. Bij wie kunnen we meldingen kwijt en ook respons krijgen?
Volgens Henk van Leenen heeft ook het intern functioneren van de politie hier iets mee te maken (voor hen die het niet weten, Henk hoort ook bij de blauwen en heeft de nodige cursussen achter de rug op het terrein van groene wetgeving). De politie kan als gevolg van capaciteitsproblemen te weinig uren hieraan besteden. Binnen de milieuproblematiek krijgt storten van afval bijvoorbeeld een hogere prioriteit dan vogels. Bijkomend probleem is dat er dan ook te weinig praktijkervaring is.
- In de volgende vergadering komen we hier uitgebreid op terug.
- Piet Bronder wijst op het inleveren van kopij voor Vogelvlucht en de deadlines voor het inleveren.

8. Sluiting

Na de pauze laat Frank van Gessele een zelfgemaakte video zien van de Kleiput en Oude Tol.

MEDEDELINGEN EN AGENDA

- De volgende algemene vergadering van de vogelwerkgroep zal zijn op donderdag 1 november 2001 in Klein Profijt.
- Kopij voor de volgende "In Vogelvlucht" inleveren vóór 20 oktober 2001 bij Piet, s.v.p. per e-mail of op diskette.

BIJLAGEN

- Verslag roofvogeltelling januari 2001.
- Waarnemingsformulier Bijzondere Vogelsoorten Hoeksche Waard.
- Adreslijst leden vogelwerkgroep HWL , maart 2001.